



Complexnummer: 521882

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Dieselgemaal Mr.Dr. C.P. Zaayer

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

521883, 521884, 521885

Woonplaats

Maassluis

Gemeente

Maassluis

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Vlaardingsedijk 8, 3143 LN te Maassluis

Complexomschrijving

Inleiding

Groot BOEZEMGEMAALcomplex met twee uitwateringssluizen en een krooshek, bestaande uit een centraal gelegen MACHINEGEBOUW parallel aan de Vlaardingsedijk met aan de westzijde een enkele vrijstaande DIENSTWONING voor de chefmachinist en aan de oostzijde een dubbele vrijstaande DIENSTWONING voor de hulpmachinist en de sluiswachter. Het complex werd tussen 1926 en 1928 gebouwd in opdracht van het Hoogheemraadschap Delfland in Zakelijk-Expressionistische stijl, naar ontwerp van ingenieurs A.C. Kolff en S. Netto (waterbouwkundige werken) en architect H. van der Kloot Meyburg. Het Mr.Dr.C.P. Zaayergemaal bemaalt samen met elf andere gemalen en uitwateringssluizen Delflands boezem, ook Schieboezem genaamd. Het overtollige water wordt door middel van twee schroefpompen en twee sluisen uit de Boonervliet (boezem) op de Boonerhaven geslagen, die in directe verbinding staat met de Nieuwe Waterweg (buitenwater).

NB In 1963 is aan de oostzijde van het complex een dijkbewakingsmagazijn in dezelfde bouwtrant aan het complex toegevoegd, naar ontwerp van de technische dienst van het Hoogheemraadschap Delfland.

Omschrijving

Het complex heeft een symmetrische T-vormige opzet met in het midden het machinegebouw dat op vrijwel vierkante plattegrond is opgetrokken en dwars hierop aan weerszijden de dienstwoningen met een rechthoekige plattegrond. Het complex bevindt zich teruggerooid vanaf de straat en heeft aan de voorzijde van het machinegebouw een gazon. De dienstwoningen zijn voorzien van een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



diepe voortuin en een achtertuin. Het gehele perceel van het complex wordt, aan de voorzijde van de openbare weg en aan de achterzijde van de Boonerhaven, afgescheiden door een metalen hekwerk met verticale spijlen. De basis van het complex wordt gevormd door het gemaal en de sluizen, die in één bouwwerk verenigd zijn. De onderbouw - die deels de waterbouwkundige werken en funderingen bevat - is als één geheel uitgevoerd in gewapend beton. De gebouwen zijn boven een betonnen plint in één bouwlaag met kapverdieping opgetrokken in rode baksteen (hardgrauw) onder lage, met zwarte pannen bedekte, uitkragende schilddaken en een zadeldak (machinegebouw) met overstekende houten daklijsten. Direct onder de daklijsten zijn verdiept in de lagere bouwdelen, horizontale strookvensters aangebracht. In de gevels, gemetseld in Vlaams verband, zijn elementen als dorpels, vensterbanken, waterlijsten en lateien geaccentueerd door het gebruik van Noors graniet. Het complex is ook in de compositie van de verschillende bouwvolumen sterk symmetrisch van opzet. Deze symmetrie wordt geaccentueerd door twee flankerende, monumentale vlaggemasten op het gazon voor het machinegebouw. Het water wordt opgevoerd door twee schroefpompen die door dieselmotoren worden aangedreven.

Waardering

Vroeg twintigste-eeuws boezemgemaalcomplex bestaande uit boezemgemaal met sluizen, krooshek en dienstwoningen ontworpen in Zakelijk-Expressionistische stijl, van algemeen belang vanwege cultuurhistorische en typologische waarde, alsook van belang door zijn situationele-, beeldbepalende- en stedenbouwkundige waarde. Het boezemgemaalcomplex neemt bovendien een bijzondere plaats in binnen het oeuvre van architect H. van der Kloot Meyburg.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 521883

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82917/79

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Maassluis	Maassluis	Zuid-Holland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Maassluis	C			366

Omschrijving**

Inleiding

Machinegebouw voor dieselmotoren en pompen, centraal gesitueerd hoofdonderdeel van het boezemgemaalcomplex Mr.Dr.C.P. Zaayer.

NB Recentelijk zijn een aantal vensters voorzien van nieuwe kozijnen met een plat profiel. In 1958 zijn de oude dieselmotoren vervangen, de schroefpompen zijn nog origineel (gefabriceerd door Machinefabriek Gebroeders Stork & Co., te Hengelo).

Omschrijving

Machinegebouw boven een betonnen plint en op een samengestelde plattegrond opgetrokken in rode baksteen (hardgrauw) en gemetseld in Vlaams verband. Het pand telt deels twee bouwlagen. De centrale machineruimte heeft één hoge ruimte onder een, door vier ponçonspanten gedragen, zadeldak dat gedekt is met zwarte pannen. Aan weerszijden van dit bouwvolume bevinden zich, volledig symmetrisch opgezet, een aantal kleinere volumes onder lage uitkragende zadeldaken eveneens gedekt met zwarte pannen. De kozijnen van de vensters en deuren zijn van hout.

De zijgevels aan de oost- en westzijde hebben successievelijk, van voor naar achter: een lage kubusvormige entreepartij; een torenvormig bouwvolume met een plat dak en een hoger opgetrokken schoorsteen en, deels hiervoor, een lager twee bouwlagen tellend, rechthoekig bouwvolume, dat tot de achterzijde doorloopt onder een laag, uitkragend schilddak. Aan de westzijde was dit bouwvolume oorspronkelijk bedoeld als werkplaats, aan de oostzijde bevinden zich in dit bouwvolume de hulpmotoren. Aan de voorzijde bevindt zich, over de gehele breedte van de machineruimte, een rechthoekig, verdiept waterbassin met de krooshekken parallel aan de rooilijn van de straat. Aan weerszijden voeren kanalen naar de sluizen aan de achterzijde van het gebouw. Het bassin wordt op begane grondniveau omheind door een gemetselde muur op borsthoogte met afdekstenen van Noors graniet, die doorloopt in de borstwering van het gebouw. Het zadeldak en de schilddaken zijn geheel rondom voorzien van licht uitkragende houten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



daklijsten. Het machinegebouw wordt van de Vlaardingsedijk afgescheiden door een gazon met twee vlaggemasten voor het ommuurde waterbassin en een metalen hekwerk met verticale spijlen. Aan de achterzijde van het machinegebouw bevindt zich in de betonnen basis de waterbouwkundige techniek en aan weerszijden de sluizen. Hierboven een betegeld terras met gemetselde borstwering, conform het waterbassin aan de voorzijde. Het terras, dat een goed uitzicht biedt over de Boonerhaven, is toegankelijk via metalen hekken met verticale spijlen. De voorgevel heeft op de hoeken en in het midden van de gevel steunberen, die onder het maaiveld doorlopen tot op het niveau van de waterkanalen en het krooshek, en aan de bovenzijde ruim onder de daklijst eindigen in een geprofileerde afdeksteen van Noors graniet. Bovengronds zijn de steunberen gemetseld en ondergronds, waar ze in breedte toenemen, van beton en aan de bovenzijde voorzien van schubvormige decoraties. Tussen de steunberen heeft de voorgevel twaalf lisenen met hiertussen verticale strookvensters met stalen kozijnen en lateien en vensterbanken van Noors graniet. In het midden van de puntgevel is een blauw tegeltableau aangebracht waarop in witte letters de tekst "Dieselgemaal Mr. Dr. C.P. Zaayer, anno 1926". Rechts onder de vensters staat in witte kapitalen de tekst "Hoogheemraadschap van Delfland". De kubusvormige bouwvolumes aan de zijgevels zijn aan de oostzijde vlak onder een betonnen luifel, voorzien van één verticaal venster met een vensterbank van Noors graniet. Aan de west- en oostzijde hebben deze volumes in het midden een dubbele houten deur en aan weerszijden, vlak onder het dak, een klein venster. Deze entrees geven via de werkplaats (westzijde) en de ruimte voor de hulpmotoren (oostzijde) toegang tot de machinehal.

De werkplaats en ruimte voor hulpmotoren hebben geheel rondom, vlak onder de lage uitkragende zadeldaken, verdiept aangebrachte, horizontale strookvensters met een cordonlijst van Noors graniet. De gevels van deze volumes bevatten in het midden een vlak met verticale strookvensters, eveneens met lateien en vensterbanken van Noors graniet. Ten noorden van deze venstervlakken heeft de gevel nog een klein venster.

De torenvormige bouwvolumes hebben aan de west- en oostgevel bovenin een tweelicht-venster met een brede gemetselde middenstijl en kleine, zeer smalle vensters. Hieronder een gedecoreerde waterspuwer van Noors graniet, en boven het venster, een smeedijzeren vlaggemasthouder.

De achtergevel heeft lisenen en verticale strookvensters conform de voorgevel, maar is zonder steunberen uitgevoerd. In het midden, onder deze strookvensters, bevindt zich een klein vierkant venster, dat aan weerszijden wordt geflankeerd door de boven het maaiveld uitstekende delen van de twee schroefpompen. Bovenin de puntgevel bevindt zich in het midden een vierkant tegeltableau met het wapen van Hoogheemraadschap Delfland.

Onder het terras zijn in de betonnen basis van het gemaal aan weerszijden de sluizen gesitueerd. Met name het interieur van de machinehal is in een vrijwel oorspronkelijke staat bewaard gebleven. Naast de mechaniek zijn van belang: de terracotta vloertegels; de natuurstenen plinten, traptreden, dorpels en sluitstenen; de muren met borstweringen van lichtgrijze geglazuurde baksteen en hierboven gele verblendsteen met in de zijmuren op de verdieping elk een getoogde vensteropening; de door acht steunberen gedragen I-profielen met geleiders en bijbehorende hijsinstallatie; de houten kraaldelen-bezoldering gedragen door vier ponçonspanen en de blauw geëmailleerde NAP-waterpeilmeter.

Waardering

Uit verschillende bouwvolumes samengesteld machinegebouw met goed bewaard gebleven interieur en mechaniek, gebouwd in Zakelijk-Expressionistische stijl, als centraal gelegen hoofdonderdeel van het boezemgemaalcomplex Mr. Dr. C.P. Zaayer van algemeen belang vanwege typologische- en cultuurhistorische waarde, alsook van belang wegens ensemblewaarde en door zijn markante

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



situering aan de Vlaardingsedijk van beeldbepalende- en landschappelijke waarde.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Gemaal (M)

Functie

Machinehuis



Monumentnummer*: 521884

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82917/159

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Maassluis	Maassluis	Zuid-Holland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Maassluis	C			366

Omschrijving**

Inleiding

Vrijstaande DIENSTWONING met omliggende tuin, bestemd voor de chef-machinist, deel uitmakend van het boezemgemaalcomplex Mr. Dr. C.P. Zaayer, gelegen ten westen van het machinegebouw.

NB Recentelijk zijn de houten, gelede strookvensters op de begane grond vervangen door grotere vensters met kunststoffen kozijnen met een breder profiel, de gevelindeling is daarbij intact gebleven. De oorspronkelijke voordeur is eveneens vervangen.

Omschrijving

De dienstwoning telt één bouwlaag met kapverdieping onder een laag, met zwarte pannen gedekt schildak met overstek en is boven een betonnen plint op een rechthoekige plattegrond opgetrokken in rode baksteen (hardgrauw). De hoofdingang van de dienstwoning bevindt zich in het midden van de noordgevel onder een houten, geprofileerde luifel met aan weerszijden gemetselde pijlers met bloembakken en een smal bovenlicht boven de luifel. Aan weerszijden van deze voordeur zijn vensters opgenomen met lateien en vensterbanken van Noors graniet. De gehele voor- en achterzijde is, verdiept onder de houten daklijst, voorzien van gelede horizontale strookvensters en een cordonlijst, die rondom het gebouw doorloopt. De zijgevels zijn blind uitgevoerd en de zuidgevel heeft links twee vensters en rechts dubbele tuindeuren. Het gebouw heeft drie gemetselde schoorstenen die, elk midden op de westelijke, zuidelijke en oostelijke dakschilden zijn geplaatst. De dienstwoning heeft een ruime voor- en achtertuin omheind door een metalen hekwerk met verticale spijlen.

Waardering

Dienstwoning met omliggende tuin, als historisch-functioneel onderdeel van het boezemgemaalcomplex Mr. Dr. C.P. Zaayer van algemeen belang wegens ensemblewaarde met de overige complexonderdelen en van beeldbepalende- en landschappelijke waarde wegens markante ligging aan de Vlaardingsedijk.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dienstwoning(K4)



Monumentnummer*: 521885

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82917/173

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Maassluis		Maassluis		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Vlaardingsedijk	12			3143 LN	Maassluis		
Vlaardingsedijk	10			3143 LN	Maassluis		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Maassluis		C				230	
Maassluis		C				231	

Omschrijving**

Inleiding

Vrijstaande dubbele DIENSTWONING bestemd voor hulp-machinist en sluiswachter, met omliggende tuin, deel uitmakend van het boezemgemaalcomplex Mr. Dr. C.P. Zaayer. De dienstwoningen bevinden zich ten oosten van het centrale machinegebouw.

NB Recentelijk zijn de gelede strookvensters op de begane grond vervangen door grotere vensters met kunststoffen kozijnen met breder profiel, de gevelindeling is daarbij intact gebleven.

Omschrijving

De dienstwoningen bevinden zich ten oosten van het centrale machinegebouw. Het pand telt één bouwlaag met kapverdieping onder een laag, met zwarte pannen gedekt, uitkragend schilddak, en is boven een betonnen plint op een rechthoekige plattegrond opgetrokken in rode baksteen (hardgrauw). De dienstwoningen worden ontsloten aan de zijgevels (oost- en westzijde) onder een houten luifel, met hierboven een smal bovenlicht met houten kozijnen. De hoofdingangen hebben houten deuren met een verticaal drielichtvenster met weldorpel. Over de gehele voor- en achterzijde (noord- en zuidzijde) bevinden zich, verdiept onder de houten daklijst, gelede horizontale strookvensters met houten kozijnen en een cordonlijst, die rondom het gebouw doorloopt. De voorgevel is symmetrisch opgebouwd met twee vensters in het midden voorzien van lateien en vensterbanken van Noors graniet. Aan weerszijden van deze twee vensters is een enkel venster opgenomen. De achtergevel kent een indeling conform de voorgevel, met in plaats van de enkele vensters tuindeuren aan weerszijden van de vensters. De dubbele dienstwoning is voorzien van drie gemetselde schoorstenen,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



één midden op het nokvorst en twee midden op het westelijke en oostelijke dakschild.

De woningen hebben ruime voor- en achtertuinen, omheind door een metalen hekwerk met verticale spijlen.

Waardering

Dubbele dienstwoning met omliggende voor- en achtertuin, als historisch functioneel onderdeel van het boezemgemaalcomplex Mr. Dr. C.P. Zaayer, van algemeen belang wegens ensemblewaarde met de overige complexonderdelen en van beeldbepalende- en landschappelijke waarde wegens markante ligging aan de Vlaardingsedijk.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dienstwoning(K4)